

prof. dru. Matochi za ovu njegovu, brižno izradenu dogmatsku raspravu. Naše doba u velikom dijelu nema pojma o blagu nadnaravnog života, o životu duše, o principu svega duševnog života.

Sva je sreća, da se ova konstatacija ne proteže na najšire slojeve naroda, nego tek na one, koji se broje među inteligentne klase. Život u milosti Božjoj i sudjelovanje s njom još je, hvala Bogu, kod kršćanskog puka u snazi i ako mu možda teoretske zasade o biti milosti nijesu poznate.

Ali oni, koje je moderni naturalizam zahvatio i oni, kojima je možda pomučeno ispravno shvatanje uslijed filozofskog utjecaja relativističkih i fenomenalističkih nazora, neka prođu s autorom sve one puteve, po kojima vas on vodi, da uvide gdje je mir, gdje blaženi život, gdje sreća i blagoslov i za naše moderno doba.

Dr. Matocha vrlo ispravno naglašuje, da je život, kako čovjeka tako i naroda (str. 7.) — odsuđen na smrt bez milosti posvećujuće. A kako ih je malo, koji to razumiju! I da nije onoga vjernoga naroda kršćanskog, koji prakticira svoje kršćanstvo — nema sumnje, da bi mnogi narod evropski već iskusio istinitost ove akcentuirane misli.

Bit milosti posvećujuće postavlja dr. Matocha u pojam adoptivnog posinjenja, koji uključuje u sebi: pravednost, rođenje od Boga i sudjelovanje s Božjom naravi. Nakon što je iznio historički razvoj o mišljenju bogoslova u tom pitanju, izjašnjava u I. dijelu radnje: pojam milosti posvećujuće na taj način, da natanko analizira sve elemente, koji se u sadržaju pojma nalaze. U II. dijelu radnje pruža dokaze iz sv. pisma starog i novog zavjeta, koji ilustriraju izjašnjeno poj-

movno određenje. To je glavni i najljepši dio ove radnje. Analiza pojedinih mjesta sv. pisma odgovara aplikaciji. Ovdje mi je naročito istaknuti vanrednu marljivost i skrb autora, kojom je sakupio sva ona mjesta, što bitno u stvar zasijecaju. Kroz sve njegovo tumačenje vije osobita toplina ljubavi k predmetu, o kojem govori i kritička obzirnost na mišljenja savremenih bogoslova.

Napose ističem krasna poglavlja: *Starý zákon ve světle noveho zákona* (str. 63.) i *Životní otázka sv. Pavla* (str. 85.), koji su baš s dogmatskog stanovišta izvršno obrađeni.

Dr. J. Matocha ima solidnu filozofsku naobrazbu, pa ćemo mu rad na dogmatskom polju biti u velike olakšan i uspješan, kako to dokazuje i ova uspjeła radnja.

Dr. **Andrija Živković.**

Jules Riche: Les savants sont — ils des croyants? 8°, 126 str. Paris, VI. P. Tequi, libraire éditeur, rue Bonaparte 82.

Još se uvijek mnogi u naše doba hvastaju, kako je vjera samo svojinom neprosvijetljenih duhova. Učenjaci naprotiv, da su od reda bezvjerci. Istina je, da je dandanas moda bezvjerstva veoma zastupana među znanstvenim krugovima. Ni pošto pak nije u tolikom stupnju, da se ne bi moglo govoriti o učenjacima prvog reda, o ljudima odanim svojoj vjeri.

To je pak pogotovo vrijedilo za vijek pred našim. Krasno je to dokazao P. Kanneler u svojoj knjiži: *Das Christentum und die Vertreter der neueren Naturwissenschaft*. Nešto slično nam daje ovdje autor gore citiranog djela. Način obradbe je — kozerija. U laganoj konverzaciji, isprepletеноj primjedbama, što ih sobom nosi putovanje u vlak, prisustvovanje kongresu, dokazuje

autor svome protivniku svoju tezu. Pokazuje citatima, navodeći imena učenjaka svih struka, da je vjera u njihovim redovima odlično zastupana. Navada imena matematičara, astronoma, fizičara, kemičara, geologa, biologa i prirodoznanaca uopće.

Tako se svakom protivniku kršćanstva može najuspješnije dokazati, kako su s temelja progrešne njihove tvrdnje o neprijateljstvu između vjere i znanosti. Više nego teoretsko raspravljanje, vrijedi za takove protivnike matematički dokaz, navođenjem činjenica u potkrepu naše tvrdnje: da duh znanosti nipošto ne nosi sobom bezvjerstvo kao nužnu posljedicu.

Dr. A. Živković.

Праці Богословського наукового Товариства (Opera Theologicae Societatis Ucrainorum). Т. I. св. Йосафат Кунцевич. Lviv, 1925. str. 260.

Kao prvi svezak »Radova« bogoslovnog učevnog društva ukrajinskog u Lavovu izašao je ove godine I. svezak, sav posvećen sv. Josafatu. God. 1923. slavila se tristogodišnjica njegove muč. smrti († 12. XI. 1623.), te je ta prigodnica ponukala i rečeno društvo, da posveti mučeniku pažnje i poda neke opise njegova rada i života. — Sadrži: P. Jos. Schryvers C. SS. R.: Vie intérieure et rôle de St. Josaphat Kuncewyč (str. 9—30). — Opisuje se ascetski put, kojim je Bog vodio sveca k svetosti, zatim lični značaj Jozafatov, posebne raspoznajne crte njegove svetosti i zadaću, što ju je imao svetac da ispuni u crkvi božjoj. Razlaganje je ascetskog i mističkog značaja, moglo bi se nazvati razmatranjem višega stila, te je puno jakih duhovnih pobuda.

Dr. Jarošlav Hordynskij. Мова „Регул“ і „Катехизму“ св. Йосафата Кунцевича. Str. (31—50). Pisac obraćajući pažnju jezičnoj strani »Pravila« i »Katekizma« svečeva dolazi do zaključka, da je svetac kako u pisanim svojim govorima, tako i u »Pravilima za svećenike« i u »Katekizmu« rabio govor, koji stoji po srijedi između bijeloruskog i ukrajinskog, premda ovaj potonji nešto prevladuje. Uz to se opaža utjecaj staroslovenštine, osobito u fonetici, a tako isto ima i polonizama.

Еп. Др. Йосиф Б о ц я н: Відняйдення і розпізнання мощів св. свцм. Йос. Кунцевича 1915.—1917.(str. 51.—86.). — Моці св. Josafata sve do god. 1873. čuvale se na oltaru sv. Barbare u Vasilijanskoj crkvi u Biloj (Povislavlje u Poljskoj). God. 1873. skinute su sa oltara po ruskoj žandarmeriji i zakopane u podrumu pod crkvom, gdje su ležale do 1916., dok nijesu prenesen u crkvu sv. Barbare u Beč. Cijeli historijat našašća sv. moći sa svim dokumentima rekognosciranja izložen je u ovom opisu, te će poznijim naraštajima služiti kao autentično povjesno vrelo.

Dr. Jaroslav Levuckij izlaže (na str. 86—110), kako već od prve godine poslije smrti svečeve postoje propovijedi pisane u čast njegovu, poimence kao prvu spominje propovijed Grka Tome Ksenikepula u Rim. Kolegiju S. J., gdje se život, smrt, herojske krijeposti svečeve veličaju. Pisac nabraja zatim sve propovijedi pisane i propovjednike 17. i 18. stoljeća, iz kojih jasno izbija na javu, kako je svetac bio visoko cijenjen i čašćen u 17. i 18. stoljeća.

Dr. D. D o r o ž y n s k y j na str. 111—230 pod naslovom »Е х а с -